

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum: Morskie Pomorskie Armii Krajowej
ul. Główna 10, Słubice - Służby Polek
87-100 Iorun, ul. Podmurna 95, tel. 0040 50 15 22 136
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Wzrost: Bogumiła Sulinińska-Anzelmowska

Lipno
"AK"

87-800 Wroclawek

brat Gustawa,
Heleny, Natalii;
syn: Wacława
miej. Amastazji

++ Suliniński Anzelm

M: 1591/2 529 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

..Lulimski Anselm

..T:O:1591/2529 Pom.

..Lipno "AC"

- I./1. Relacja k. 2 s. 1-2
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora k. 1 s. 1-9
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora
- II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1
- III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora
- III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
- III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.
- III/5. Inne .....
- IV. Korespondencja
- .....
- .....
- .....
- V. Nazwiskowe karty informacyjne : k. 1
- VI. Fotografie *daiał i homografii*

II. Relacja - Lulim'ski Amzełm:

1. Biogram - relacja autorstwa Bogumily Lulim'skiej - Chylin'skiej, napis omys. k. 2 s. 1-2

BIOGRAM

Anzelm Luliński (1912 – 2005) syn Wacława i Anny Józefy z Pierzgalskich, najstarszy z dziewięciorga żyjących dzieci. Ojciec był dróżnikiem, matka zajmowała się wychowaniem dzieci i domem.

Urodził się 21. 04. 1912 r. w Steklinie powiat Lipno. W roku 1934 ukończył Państwowe Seminarium Nauczycielskie w Wymyslinie i po odbyciu wojskowej służby czynnej (19 09.1934 r. - 14.09.1935 r.) w 67.p.p.D.K.P. został przeniesiony do rezerwy w stopniu plutonowego podchorążego. Z dniem 1 stycznia 1938 r. mianowany podporucznikiem rezerwy i umieszczony w ewidencji 14.p.p.

W czerwcu 1937r. zawarł związek małżeński z Anastazją Topolewską. Z tego małżeństwa urodziły się cztery córki, z których dwie, żyjące, są nauczycielkami (obecnie na emeryturze).

Od 1 września 1937 r. do 31. sierpnia 1938 r. pracował w Publicznej Szkole Powszechnej w Lipnie jako nauczyciel kontraktowy a od 1 września 1938 r. do 31 sierpnia 1939 r. jako nauczyciel etatowy w Publicznej Szkole Powszechnej w Obrowie gm. Czernikowo powiat Lipno.

Od 1 do 27 września 1939 r. brał udział w Kampanii Wrześniowej, podczas której dostał się do niewoli w dniu 30 września w Warszawie i jako jeńiec wojenny 48850/Oflag IVA przebywał w niewoli niemieckiej do 2 maja 1945 r. Kolejno w obozach jenieckich: Oflag IVA Hohnstein, Oflag IVB Konigstein, Oflag II B Arnswalde, Oflag II D Goss Born, Stalag X B Sandbostel.

W grudniu 1945 r. powrócił w rodzinne strony i kontynuował pracę jako nauczyciel w szkole w Obrowie. Jednocześnie, zgodnie z rodzinnymi tradycjami i światopoglądem włączył się w działalność miejscowych struktur WiN (Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji Wolność i Niezawisłość – polska cywilno – wojskowa organizacja antykomunistyczna, założona 2 września 1945 r. w Warszawie, której trzon stanowiły pozostałości rozwiązanej w 1945r. Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj). W grudniu 1946 r. został aresztowany, zaś w marcu 1947 r. wyrokiem sądu wojskowego w Toruniu został skazany na 5 lat pozbawienia wolności oraz 4 lata utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych. Na mocy amnestii został zwolniony i powrócił do miejscowości Obrowo, gdzie przed aresztowaniem pracował jako nauczyciel, jednakże nie mógł podjąć pracy,

gdyż w konsekwencji wyroku (bez uwzględnienia amnestii) otrzymał dekret o wydaleniu ze służby nauczycielskiej. Dzięki pomocy przyjaciół z okresu niewoli otrzymał pracę w Społecznym Domu Dziecka w Gdyni a następnie pracował w podobnych placówkach w Sztumie i Gdańsku-Wrzeszczu. W lipcu 1950r. został natychmiastowo wydalony z pracy w związku z informacją, jaka dotarła do władz oświatowych na Wybrzeżu, że był więźniem politycznym. Powrócił w rodzinne strony (do Skępego) i znalazł zatrudnienie w PGR jako kasjer. Po roku 1956 występował do komisji rehabilitacyjnych, jednak nie odzyskał utraconych praw do nauczania, praw publicznych i obywatelskich praw honorowych. Mimo tych przeszkód kształcił się i po wieloletnich staraniach został dopuszczony w drodze wyjątku do egzaminu na biegłego księgowego, który to tytuł uzyskał w 1964 r. Do czasu przejścia na emeryturę pracował jako główny i dyplomowany biegły księgowy w sektorze rolnictwa. Wiele osób w Skępem wspomina, że podstaw księgowości nauczył się do niego. W roku 1998 na mocy ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych Sąd Rejonowy w Toruniu stwierdził nieważność wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 13.03.1947r.

Był czynnym działaczem ZBoWiD, Opiekunem Miejsc Pamięci Narodowej, pełnił także funkcję przewodniczącego Gminnej Rady Narodowej w Skępem. Z jego inicjatywy pobudowano dwa miejsca pamięci narodowej w Żagnie i Pokrzywniku oraz odnowiono kamień upamiętniający miejsce kaźni w lesie w Karnkowie (wszystkie miejscowości w powiecie Lipno).

Zmarł w wieku 93 lat, 29 sierpnia 2005r. we Włocławku. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Skępem.

Medale i odznaczenia:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, medal „Za udział w wojnie obronnej 1939”, medal „Za ofiarność i odwagę w obronie życia i mienia”, Medal za Ratowanie Ginących, Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej, Medal 40-lecia Polski Ludowej, odznaka „Za zasługi dla Związku Bojowników o Wolność i Demokrację”, Odznaka Weterana Walk o Niepodległość.

Materiały źródłowe:

Archiwum rodzinne: Dokumenty stanu cywilnego, akta sądowe, personalne i inne, ustne relacje świadków (niezwiązanych);

Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku: Książeczka stanu służby oficerskiej Anzlema Lulińskiego nr inw. H – 1169/33240;

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu: dokumenty o sygnaturach: WAST- Of. IIB, I. 27; WAST-Of. II D, I. 1; WAST-Of. IV A, I. 20; WAST-Kdp, nr 19,s.221.

opr. Bogumiła Lulińska-Chylińska
25.08.2011

1/2. Dokumenty dotyczące relatora:
Amzelm Luliniski:

1. Kserokopia oryg. "odpis skrócony"
aktu zgony Amastazji Luliniskiej
& d. Topolewskiej (żony), US &

Dobryni m. Wistę, 27.03.1991 k. 1 5.1-2

mqi

Polna 12 15127 1000000 1

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

Województwo włocławskie

URZĄD STANU CYWILNEGO w Dobrzyniu n. Wisłą

Odpis skrócony aktu zgonu

I. DANE DOTYCZĄCE OSOBY ZMARŁEJ:

- 1. Nazwisko Lulińska
- 2. Imię (imiona) Anastazja
- 3. Nazwisko rodowe Topolewska
- 4. Stan cywilny małżonka
- 5. Data urodzenia 1 kwiecień 1907 r.
- 6. Miejsce urodzenia USA
- 7. Ostatnie miejsce zamieszkania Wymyślin ul. Klasztorna 60

II. DANE DOTYCZĄCE DATY I MIEJSCA ZGONU:

- 1. Data dwudziesty szósty marzec tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąty pierwszy (26.3.1991) r.
- 2. Miejsce Dobrzyń n. Wisłą

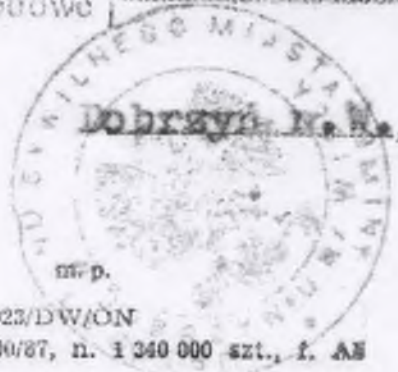
III. DANE DOTYCZĄCE MAŁŻONKA OSOBY ZMARŁEJ:

- 1. Nazwisko Luliński
- 2. Imię Anzelm
- 3. Nazwisko rodowe Luliński

IV. DANE DOTYCZĄCE RODZICÓW OSOBY ZMARŁEJ:

	Ojciec	Mama
1. Imię (imiona)	<u>Franciszek</u>	<u>Władysława</u>
2. Nazwisko rodowe	<u>Topolewski</u>	<u>brak danych</u>

Miejsce na opłatę skarbową

Poświadczam zgodność powyższego odpisu z treścią aktu zgonu Nr 20/1991 data 1991-03-27

KIEROWNIK
Urzędu Stanu Cywilnego
Ewa Sobocińska

prekasaia córka: Bogumiła
Luliniska - Chyliniska

IX '11 EA

11. Materiały uzupełniające relacje
Archiebna Julin'skiego:

1. art. "Broń i amunicja w sene-
fome "kolejowym" (Proces "4 grupy zbrojnej
AK" we Pomorzu, Ziemia Pomorska,
nr 88/1947, kserokop. oryg. k. 15.1

1947r.

Proces „4 grupy zbrojnej AK” na Pomorzu

1947r.

Broń i amunicja w semaforze kolejowym

Sąd Wojskowy w Bydgoszczy wymierzył kary od 2 do 10 lat więzienia, darując połowę na mocy amnestii

W grudniu ub. roku ujawniona została w Toruniu przez władze bezpieczeństwa zbrodnia działalności konspiracyjnej nielegalnej organizacji, podszywającej się pod nazwę „AK”, a której celem było obalenie istniejącego w Polsce demokratycznego ustroju, drogą przetrwania zbrojnego.

Założona organizacja nosiła nazwę „4 grupa bojowa AK na Pomorzu” i była zbudowana na wzór pułku, obejmujący na terenie Torunia 3 bataliony, które z kolei dzieliły się na kompanie, a te na plutony. W wyniku przeprowadzonej akcji ujęto prawie wszystkich członków organizacji wraz z dowódcami, którzy jak się okazało,

w dużej części byli członkami legalnego stronnictwa PSL, co też skłoniło władze bezpieczeństwa do zawieszenia jego działalności na terenie Torunia.

Ustalono, że organizacja ta była zakonserwowana w kolejnictwie, a jej cele zostały nadto daleko poza Toruń na teren Lipna i Grudziądz. Członkowie rekrutowali się ze środowiska drobnej inteligencji i w pracy codziennej byli zatrudnieni w PKP, dalej nauczycielami szkół powozowych oraz z rolników, oturkianych, obalamujących przez swoich przewodników

Organizacja rozpoczęła swą działalność już w 1945 roku.

Głównymi celami tej organizacji na terenie pomorskim są ponure. Przewiedziono także akcje terrorystyczno-rabunkowe, dokonując szeregu groźnych napadów i rabunków m. in. na kasjera kolejowego w Toruniu, któremu zrabowano 1 milion 800 tysięcy zł.

Organizacja także przeprowadza

ła akcję rozsyłania listów z pogroźkami pod adresem członków partii PPR. Ukrywaną broń znaleziono w rurze semaforu kolejowego na Dworcu Głównym w Toruniu.

Po wyłączeniu sprawy „przewodników” tej organizacji którzy od powładać będą za swoją zbrodnia działalność osobno. Rejonowy Sąd Okręgowy w Bydgoszczy rozpatrzył w dwóch grupach sprawy tych wszystkich szarych członków organizacji, którzy poszli na łap obłudnego frazesu i ślepi na nagą prawdę, maczali palce w tej zbrodniczej mafii.

W pierwszej grupie zasiadło przed Sądem 16 oskarżonych. W wyniku rozprawy skazani zostali: Czesław Arazny z Torunia, pracownik PKP na 5 lat, Józef Lisowski z Torunia na 4 lata i 6 mies., Stanisław Kubiak, Jadwiga Syrocka, Józef Janusz, Franciszek Klimecki, Wiktor Łapicki, Feliks Sobiecki, Zdzisław Ozrybiński, Franciszek Grobelski, Alfons Radtke, Leon Wasilewski — wszyscy na 5 lat więzienia. Edward Borowicz na 3 lata, Franciszek Wasilewski na rok i 6 mies. więzienia.

Po uwzględnieniu ustawy amnestycznej większość oskarżonych odzyskała wolność.

W drugiej grupie odpowiadało

przed Sądem 13 oskarżonych. Są: Jan Liczmański z Torunia, Józef Nocny z Osieka pow. Lipno, Zdzisław Luliński, Oborowo pow. Lipno, Ludwik Kolankiewicz z Czarnikowa pow. Lipno, Zdzisław Czernikowski z Czarnikowa, Stanisław Krajewski z Osieka pow. Lipno, Tadeusz Gadomski z Torunia, Stanisław Malinowski z Torunia, Alina Sadowska z Warszawy, Stefan Ławicz z Torunia, Tadeusz Lewandowski z Torunia, Konrad Kubiak z Torunia i Antoni Stoliński z Torunia.

Oskarżonym wymierzono kary od 7 do 2 lat. I tu większość oskarżonych odzyskała wolność dzięki dobrodziejstwu ustawy amnestycznej.

Karygodny czyn wyrostków

(f) Niewykryci dotychczas sprawcy napadli przechodzącą przez ul. Łachanowskiego Marię Kędzierską (15 lat), której wyrwali z rąk torbę, zawierającą dokumenty i 800 gotówki, po czym zbiegli. Dnia następnego poszkodowana znalazła swoją torbę przed domem, w którym mieszkała bez pieniędzy.

Zebranie organizacyjne

(f) W dniu 31 br. o godz. 11 w dolnej sali obrad Zarządu Miejskiej Spółdzielni Artystycznej w Toruniu

T: K: 1591/2599 Pom.

Signo

Sulimski Amzelm

V. karty informacyjne

k. 1

A

diploma
R 0 AK 1

Łódzki Dziennik z obrotu gaz. diploma
ostawionym i oddanym przez Szol Wojskowy
w Bydgoszcz w październiku 1947r. obywatel
emmetia.

Zwiado:
gazeta "Ziemia Pomorska" dostarczona do
prez. Wiktora Marce i jego kuce Nr M-324
Pomoranin Para Pomorskim str. 13
- zob. 02.11

Msy.

Suliniński Anzelem

